

Virksomhedsundersøgelse Efterår 2022

En måling med virksomhederne i Hovedstadsområdet og betydningen af de aktuelle forhold i verden (energikrise, inflation, Ukraine-konflikt m.v.).

November 2022

FORORD

En række forhold i verden i dag har indflydelse på danske virksomheder og deres forretning. Formålet med virksomhedsundersøgelsen 2022 er at undersøge hvad, der har størst indflydelse på virksomhederne i Hovedstaden for tiden. Undersøgelsen afdækker også hvilken økonomisk konsekvens forholdene måtte medføre. Derudover belyses hvilke primære behov virksomhederne har for at understøtte og udvikle forretningen.

Flere af resultaterne sammenlignes med resultaterne fra den tracking-måling Erhvervshus Hovedstaden gennemførte i perioden under coronapandemien i 2020 og 2021. Herved kan det afdækkes, om de aktuelle verdensforhold går værre ud over virksomhederne, end coronapandemien gjorde. Et enkelt resultat kan endvidere sammenlignes med de to virksomhedsbarometre Erhvervshuset gennemførte i foråret 2022 og i 2019.

Undersøgelsen er gennemført på tværs af brancher og er dermed repræsentativ blandt Hovedstadens virksomheder.

Virksomhedsundersøgelsen 2022 stiller disse spørgsmål:

- Hvilke forhold (ud af seks) har størst indflydelse på virksomhedernes forretning for tiden.
- Nu og her effekt på omsætning, eksport og medarbejdere, som følge af det primære forhold.
- Vurdering af samlet effekt på omsætning i hele 2022 (sammenlignet med 2021).
- Rangering af de seks forhold i forhold til hvor stor indflydelse de forventes at have på virksomhedernes forretning på længere sigt.
- Hvad er virksomhedernes behov for at kunne klare sig endnu bedre?

Virksomhedsundersøgelse Hovedstaden efterår 2022

Fokus på de aktuelle verdensforhold og deres betydning for virksomhederne

November 2022

Redaktion og layout:

Erhvervshus Hovedstaden
Fruebjergvej 3
2100 København Ø

For yderligere information kontakt
Analysekonsulent Anders Møller, amol@ehhs.dk

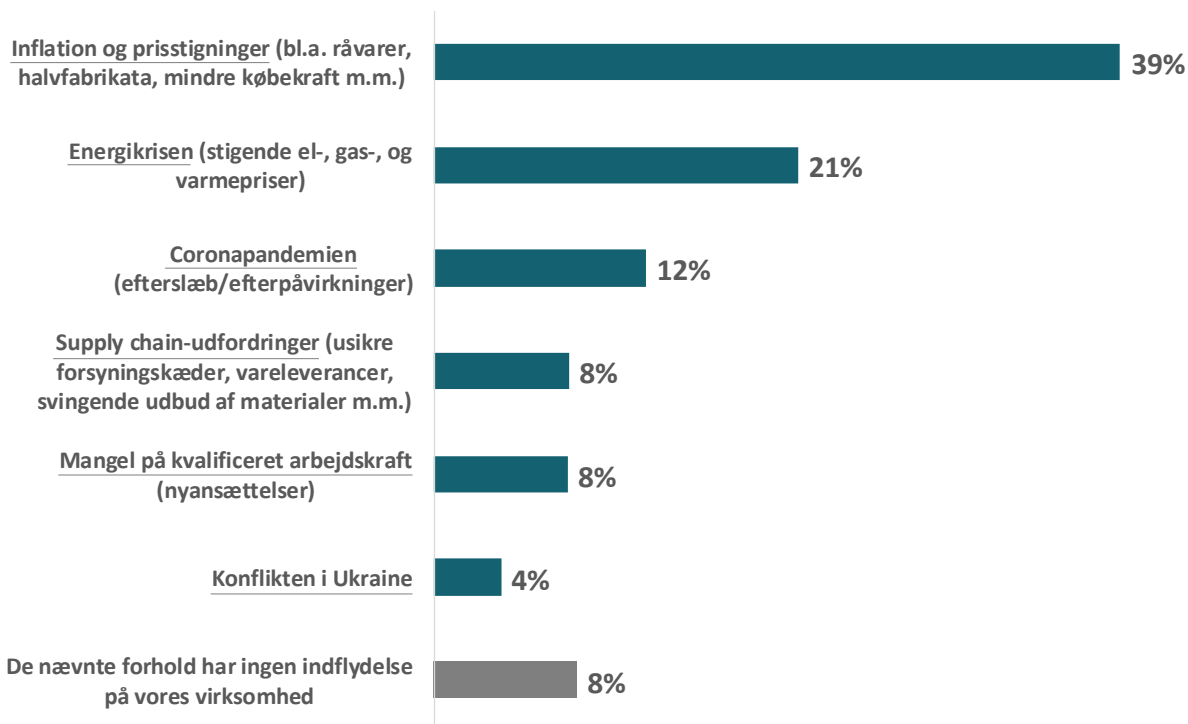

Inflationen er den dominerende faktor, der påvirker virksomhedernes forretning mest i 2022. Energikrisen betyder halvt så meget mens efterslæb efter coronapandemien stadig spøger hos næsten en ud af 10.

Når virksomhederne i Hovedstadsområdet helt aktuelt i efteråret 2022 spørges om hvad der har størst indflydelse på deres forretning, så overgår ét tema dem alle: inflation og prisstigninger. 39% vurderer, at det har den største indflydelse for tiden på deres forretning. Det virker umiddelbart voldsomt i lyset af, at de øvrige temaer også er alvorlige. Der tales fx meget om energikrise og mangel på kvalificeret arbejdskraft. Men de temaer har "kun" halvt henholdsvis kvart så meget indflydelse, når de stilles overfor hinanden.

Størst indflydelse på virksomhedernes forretning i 2022.

- En del forhold i verden i dag har indflydelse på danske virksomheder og deres forretning. Følgende seks anses for nogle af de største. Hvilken vil du vurdere har størst indflydelse på din virksomheds forretning for tiden?

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden
Antal svar: 1.052

Det er heller ikke længe siden, at de store udfordringer med usikre forsyningskæder dominerede i den offentlige diskurs. Det tema udgør 8% eller knap en tiendedel sammenlignet med de øvrige temaer.

Coronapandemien har endvidere ikke sluppet sit tag i virksomhederne. Det skyldes nok et stadigt efterslæb og senfølger, som ikke har stabiliseret sig endnu. Mange har fortsat udskudt skat eller moms, der skal afvikles. Andre kæmper endnu helt grundlæggende med genstart af kundegrundlaget.

Konflikten i Ukraine har mindst indflydelse i forhold til de øvrige temaer. Selvom det for kort tid siden synes som en dominerende faktor, så er det kædereaktionerne heraf, der nu i høj grad påvirker virksomhederne.

Mindre end en ud af 10 af de adspurgte vurderer, at de seks temaer ikke har nogen indflydelse på deres forretning. Det er naturligvis positivt, men også et udsagn om at rigtig mange virksomheder omvendt er påvirkede af store, alvorlige og udefrakommende faktorer, som de i meget ringe grad selv har indflydelse på at kunne afhjælpe.

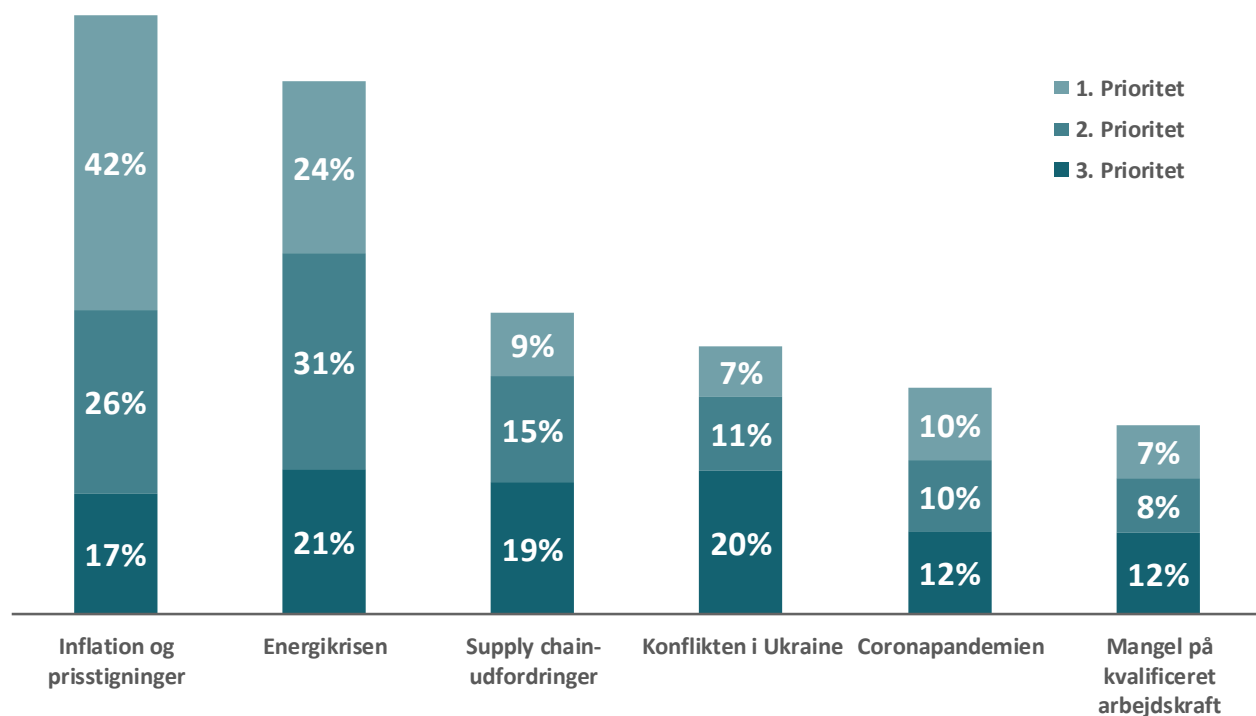
Inflationen og energikrisen vurderes også på længere sigt at fortsætte deres store indflydelse på virksomhedernes forretning.

Når virksomhederne skal prioritere de seks temaer og hvilken indflydelse de forventes at have de næste par år, så fremgår inflationen endda endnu stærkere, end det aktuelt gør (jf. forrige sides figur). 42% angiver inflation som første prioritet, hvilket understreger hvor alvorligt mange virksomheder anser det som en egentlig trussel på deres forretningsgrundlag.

Herefter følger energikrisen som første prioritet med 24% mens de fire resterende temaer følger med omkring 10% hver som første prioritet. Man skulle egentlig tro (håbe) at især efterslæbet fra coronapandemien efterhånden ville aftage, men med 10% som første prioritet – og 32% i alt som top 3 prioritet – ser det desværre ikke umiddelbart sådan ud de næste par år.

Indflydelse på virksomhedernes forretning på længere sigt.

- Hvordan vil du rangere de samme seks områder i forhold til, hvor stor indflydelse du forventer de har på din virksomheds forretning på lidt længere sigt – fx de næste 1-2 år?

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden

Antal svar: 1.052

Inflation udgør desuden 85% i alt som top 3 prioritet mens energikrisen med 76% ligger lige efter. Måske et udtryk for, at energi de næste par år vurderes til at have tiltagende indflydelse, end det aktuelt har jævnfør figuren på forrige side, som netop angiver, at energikrisen betyder halvt så meget som inflation.

De fire øvrige temaer repræsenterer hver især mellem 27% og 43% som top 3 prioritet. Altså fortsat en betragtelig andel man ikke kan ignorere selvom de to førnævnte faktorer står med væsentlig større indflydelse.

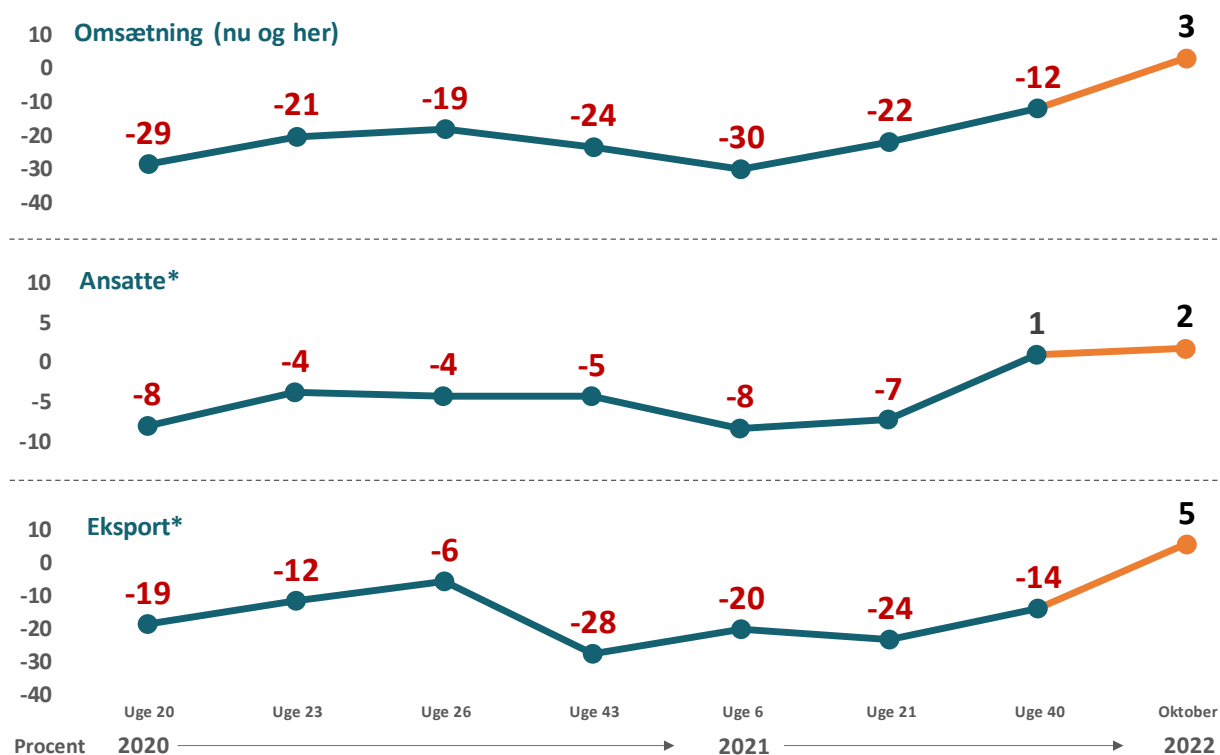
Selv med de aktuelle udfordrende "verdensforhold", så vurderer Hovedstadens virksomheder trods alt, at deres økonomiske situation er noget bedre sammenlignet med perioden under coronapandemien.

Som undersøgelsen viser, er det især inflationen og energikrisen, der påvirker virksomhederne. Det har samtidig heldigvis ikke medført samme nedtur i virksomhedernes økonomiske formåen, som under coronapandemien. Ikke endnu. Virksomhederne havde store tab i omsætning og eksport og knap så meget i beskæftigelsen (blandt andet pga. lønkompensation og de andre hjælpepakker) i 2020 og 2021.

Indtil videre i 2022 vurderer virksomhederne ikke desto mindre en svag stigning på 3% i omsætning. Det er første gang vurderingen er over nul i de tre år virksomhederne er spurgt om deres økonomiske situation.

Konsekvens af de forskellige kriser/udfordringer nu og her i 2022 hhv. coronapandemien i 2020/21.

- Hvilken påvirkning har jeres virksomhed oplevet på omsætning, eksport og/eller medarbejdere nu og her, som følge af de aktuelle kriser/udfordringer i 2022 (hhv. coronapandemien i 2020 og 2021)?

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden

Note: Ansatte og eksport er kun opgjort for virksomheder, der har mindst én ansat hhv. egentlig eksport (+10 pct. eksportandel)

Antal svar: 1.052 (2022); 1.765 (2021 alle trackings); 2.337 (2020 alle trackings)

Beskæftigelsen holder sig også positivt over nul og med en vækst på 2%. Så selv med mangel på arbejdskraft og de store udfordringer, så er vurderingen et positivt træk opad i beskæftigelsen indtil videre i 2022. Det understøtter de månedlige beskæftigelsestal også fra Danmarks Statistik. Dog skal det tilføjes, at 2% ikke synes af meget når ledigheden er så lav for tiden. Men når det ikke er højere, så er det sandsynligvis et begyndende tegn på, at kriserne banker på og at afskedigelserne på det seneste er begyndt.

Bedst står det til med eksporten, som vurderes med den højeste vækst af de tre nøgletal. Med 5% angiver eksportvirksomhederne, at der endelig er kommet hul på de internationale markeder igen efter enorme nedlukninger og restriktioner rundt i verden.

Samlet set er det relativt beskedne vækstrater mellem 2% og 5% på de tre nøgletal, som med stor sandsynlighed holdes nede af et eller flere af de seks kriseforhold.

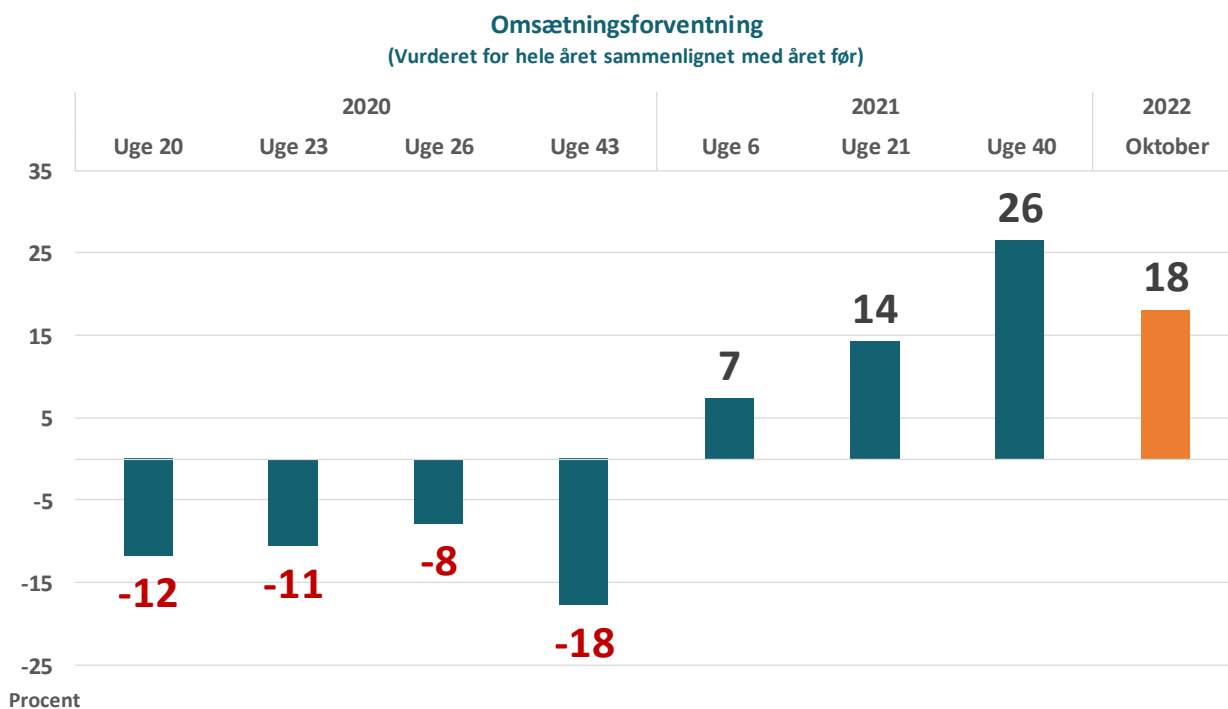
Sammenlignet med 2021, så er forventningen til hele 2022 fortsat med en god portion positivisme trods tidens store udfordringer.

Forventningen til omsætningen samlet set for 2022 vurderer Hovedstadens virksomheder vil ligge på 18%. Det er den anden højeste årsvurdering i målingerne de sidste tre år. Kun overgået af målingen i uge 40 sidste år, hvor sommerens og efterårets (gen)åbning medførte et stort forbrug. Den relativ høje forventede vækstrate i 2022 skal ses i lyset af flere forhold.

Først og fremmest sammenlignes der med et "corona-år" hvor 2021 stadig var præget lejlighedsvis af restriktioner, afdæmpet kundefærd og voldsomt udfordrede internationale markeder og ditto forsyningskæder. I målingerne i 2021 havde virksomhederne en gennemsnitlig forventning på 15%, hvilket naturligvis skal sættes i forhold til 2020, hvor forventningen i gennemsnit var -12% (i forhold til 2019).

Samlet omsætningsforventning for hele året sammenlignet med året før.

- Sammenlignet med sidste år, hvad er så jeres virksomheds forventning til omsætningen samlet set for hele året i år?

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden

Antal svar: 1.052 (2022); 1.765 (2021 alle trackings); 2.337 (2020 alle trackings)

For det andet, så startede 2022 meget positivt med åbne markeder, et højt forbrug, lave renter og generelt et positivt fremsyn. Det ændrede sig brat d. 24. februar 2022 med konflikten i Ukraine, som har medført kædereaktioner lige siden med primært stigende priser (og renter) og udfordrede energileverancer.

Den tiltagende ustabilitet i 2022 har medført mere uvished - men virksomhedernes samlede forventning er dog stadig mere positiv end 2021.

Behovet for finansiel stabilitet rykker voldsomt frem og op på en førsteplads foran digitalisering og kvalificeret arbejdskraft.

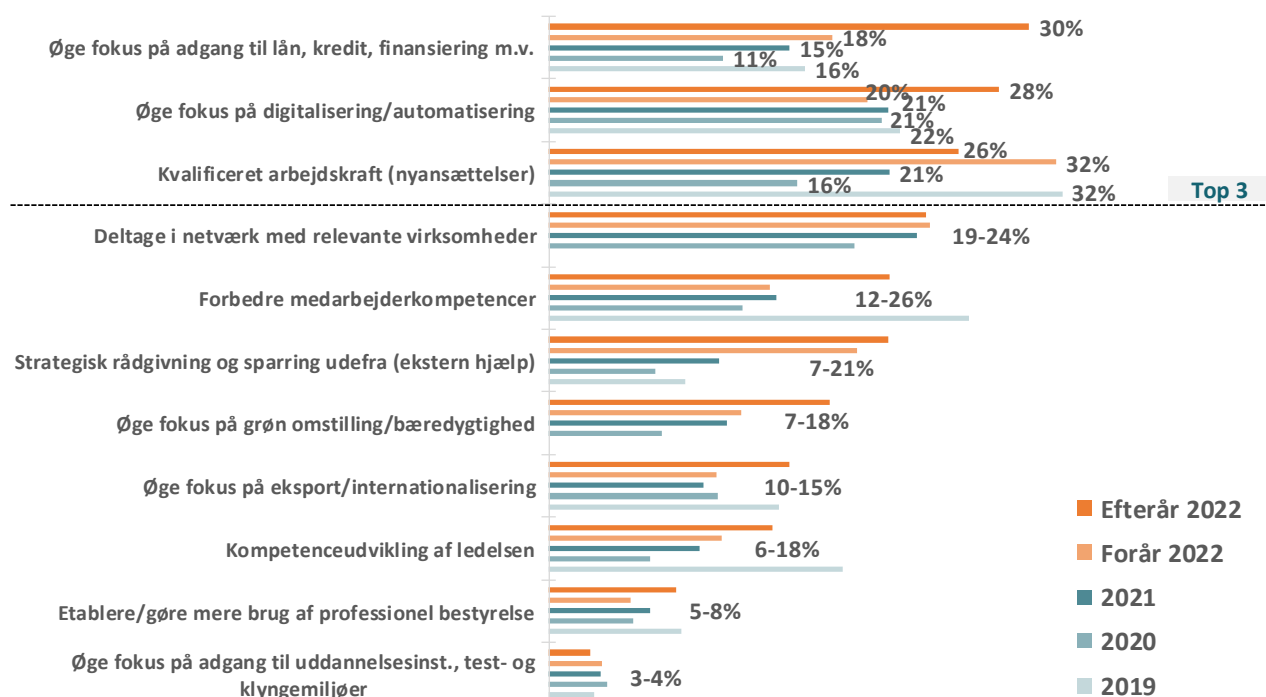
I de fire år, hvor Erhvervshus Hovedstaden har spurgt hvilke behov virksomhederne primært har for at klare sig bedre, har top 3 stort set konsekvent bestået af kvalificeret arbejdskraft, digitalisering og netværk.

Det har ændret sig i den aktuelle måling, hvor behovet for hvad man kan kalde ”finansiel stabilitet” hopper foran de tre førnævnte. Det er naturligvis affødt af de uroligheder undersøgelsen har præsenteret de foregående sider. Ikke desto mindre, er det en voldsom og stødt stigning fra 11% i 2020 til nu 30%.

Digitalisering har typisk svinget omkring 20-22%, men hopper nu op på 28%. Sandsynligvis et tegn (og reaktion) på vigtigheden af en digital tilstedeværelse, salg, automatisering mv. efter en lang corona-nedlukning, som nu – og ovenpå verdens uroligheder – endnu mere tydeliggør værdien af digitalisering.

Ressourcebehov for at virksomhederne kan klare sig bedre.

- Hvilke af nedenstående behov er størst i din virksomhed?

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden

Note: Virksomhederne kan angive max tre af deres vigtigste behov.

Antal svar: 1.052 (efterår 2022); 836 (forår 2022); 1.765 (2021 alle trackings); 2.337 (2020 alle trackings); 844 (2019 barometermåling)

Behovet for kvalificeret arbejdskraft er fortsat meget udtalt og ligger med 26% lige efter top 2. Ledigheden er historisk lav, som i løbet af 2022 har vist, at nye medarbejdere er vanskelige at skaffe. Måske som erkendelse heraf, så hopper kompetenceudvikling af eksisterende medarbejdere op på 22% efter at have ligget fast omkring 14% siden 2020.

Som to ”wild cards” så bliver behovene for både strategisk rådgivning og grøn omstilling ved med at stige igennem samtlige målinger. Fra at ligge på 6-7% i corona’ens spæde start har begge tredoblet sig og ligger nu på henholdsvis 21% og 18%. Et stabilt udtryk om at flere ønsker at arbejde mere professionelt (kræver til tider strategisk hjælp) og mere grønt, hvor sidstnævnte efterspørges mere og mere af forbrugerne og dermed også er en god forretning – udover at være godt for klimaet.

Bilag

Resultater fordelt på brancher.
Fakta om undersøgelsen.

På tværs af brancher dominerer inflation som den største udfordring. På flere af de øvrige temaer, er der store udsving mellem brancherne.

Inflation påvirker mest i detailbranchen og mindst i turismeerhvervet. Hos sidstnævnte er det omvendt energikrisen, der er mest udtalt. Energi ligger også højt hos detailbranchen, som angiver de to områder flest gange og med 77% er de absolut største udfordringer i branchen.

Hos fx service udgør de områder "kun" 51%. Service adskiller sig (sammen med turisme) fra de øvrige brancher ved, at coronapandemien med 17% ikke helt har sluppet sit tag og fortsat giver mærkbare eftervirkninger.

Bygge og anlæg giver i modsatte ende kun 2% til coronapandemien. Branchen har nydt godt af at kunne arbejde ude (på afstand fra smitte), samt af høj byggetrang hos både private og offentlige instanser. Branchen er modsat de øvrige meget kraftigere udfordret ved mangel på kvalificeret arbejdskraft som her udgør 18%.

Størst indflydelse på virksomhedernes forretning i 2022 - fordelt på brancher.

- En del forhold i verden i dag har indflydelse på danske virksomheder og deres forretning. Følgende seks anses for nogle af de største. Hvilken vil du vurdere har størst indflydelse på din virksomheds forretning for tiden?

	Inflation	Energikrisen	Corona-pandemien	Supply chain-udfordringer	Mangel på kvalificeret arbejdskraft	Ukraine-konflikten	Ingen indflydelse
Bygge og anlæg	45%	14%	2%	10%	18%	4%	7%
Industri	46%	20%	11%	10%	2%	3%	7%
Detailhandel	48%	29%	7%	6%	2%	4%	4%
Engroshandel og transport	45%	19%	5%	19%	4%	4%	4%
Service	35%	16%	17%	5%	10%	4%	13%
Turisme	31%	33%	17%	4%	7%	4%	4%

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden

Note: Turisme dækker over hotel, restaurant, rejsebureau, kultur, taxi m.m.

Antal svar: 1.052 (2022)

Kvalificeret arbejdskraft er med 2% modsat meget lidt udtalt hos industri (i hvert fald som primær udfordring) - måske på grund af en høj digitaliserings- og automatiseringsgrad i branchen. Omvendt så rangerer inflation og energi højt og har dertil naturligt nok også en høj grad af udfordringer med supply chain og svigtende forsyningskæder. Supply chain-udfordringer er dog mest udtalt hos engroshandel og transport. Med 19% er området langt overrepræsenteret hos netop den branche, hvor det at levere, få leveret og have råvare som omdrejningspunkt, er helt essentiel for forretningen.

Som det eneste område, så ligger konflikten i Ukraine med 3-4% lavt hos alle brancherne. Her er det vigtigt at huske, at der er spurgt på området med størst indflydelse, hvorfor det ligger naturligt, at de øvrige områder ligger højere for danske virksomheder. På nær corona, er de alle mere eller mindre en konsekvens af eller kraftigt påvirket af konflikten i Ukraine.

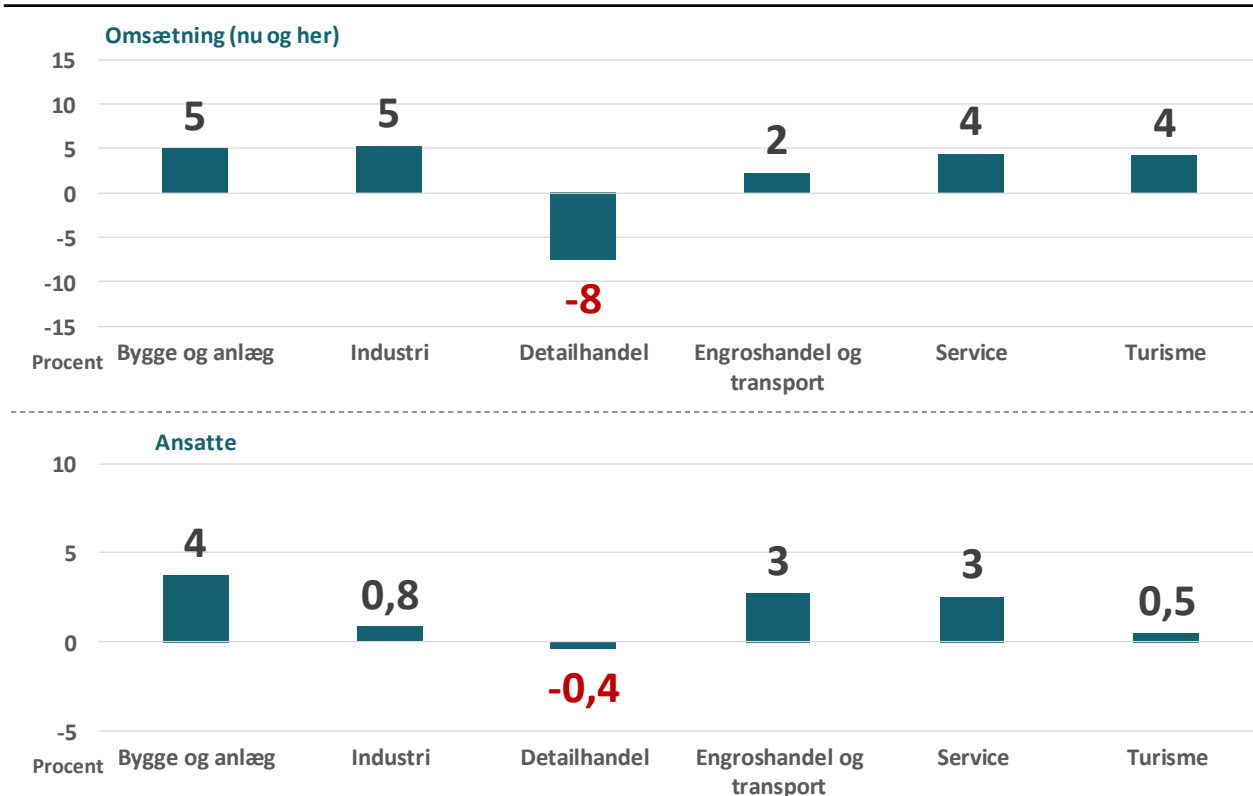
Aktuelt er detailbranchen hårdest ramt og har som den eneste branche fald i omsætningen. Industri og bygge og anlæg klarer sig bedst.

Detailbranchen har hurtigst mærket konsekvensen af tidens store udfordringer. Som den eneste branche af de seks angivne, oplever de et fald på -8%. Årsagerne er oplagte da branchen lever af slutkunder – danskere som er presset nu og her på deres råderum. Forbrugertilliden er den laveste i 40 år. Det sætter sig hurtigere i vigende eller billigere køb af dagligvarer og forbrugsgoder i detailbranchen, end i en række af de øvrige brancher hvis kundegrupper i højere grad er erhvervs- og kontraktkunder (business-to-business).

Turisme har hovedsageligt også slutkunder og med en vækst på 4%, er branchen endnu ikke ligeså udfordret som detail. Forskellen er, at mens detail under coronapandemien stadig havde en vis gang i forretningen, så var turisme den hårdest ramte branche med stilstand i flere perioder. De kommer således fra et andet udgangspunkt i 2021 og ind i 2022 og har således haft en markant stigning i aktiviteterne indtil videre i 2022.

Konsekvensen af de forskellige kriser/udfordringer nu og her i 2022 - fordelt på brancher.

- Hvilken påvirkning har jeres virksomhed oplevet på omsætning og/eller medarbejdere nu og her, som følge af de aktuelle kriser/udfordringer i 2022?

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden

Note: Ansatte er kun opgjort for virksomheder, der har mindst én ansat. Turisme dækker over hotel, restaurant, rejsebureau, kultur, taxi m.m.

Antal svar: 1.052 (2022)

Industri og bygge og anlæg er de to brancher med højest vækst med begge 5%. Industri har i 2022 været begunstiget af genåbne internationale markeder, mens bygge og anlæg har nydt godt af danskernes renoverings- og byggelyst og offentlige anlægsaktiviteter. Stigende råvare- og energipriser, samt brudte forsyningskæder har imidlertid lagt en dæmper på aktiviteterne og vil muligvis fremadrettet dæmpe sig yderligere.

Service ligger med 4% bedre end engroshandel, som lige ligger i plus med 2%. Denne branche er antageligt en af de mest udfordrede af stigende priser og deraf brudte aftaler/kontrakter, samt meget usikre forsyningskæder.

Bygge og anlæg vurderer at opnå højest vækst mens engroshandel og transport er lavest, når der sammenlignes med sidste år.

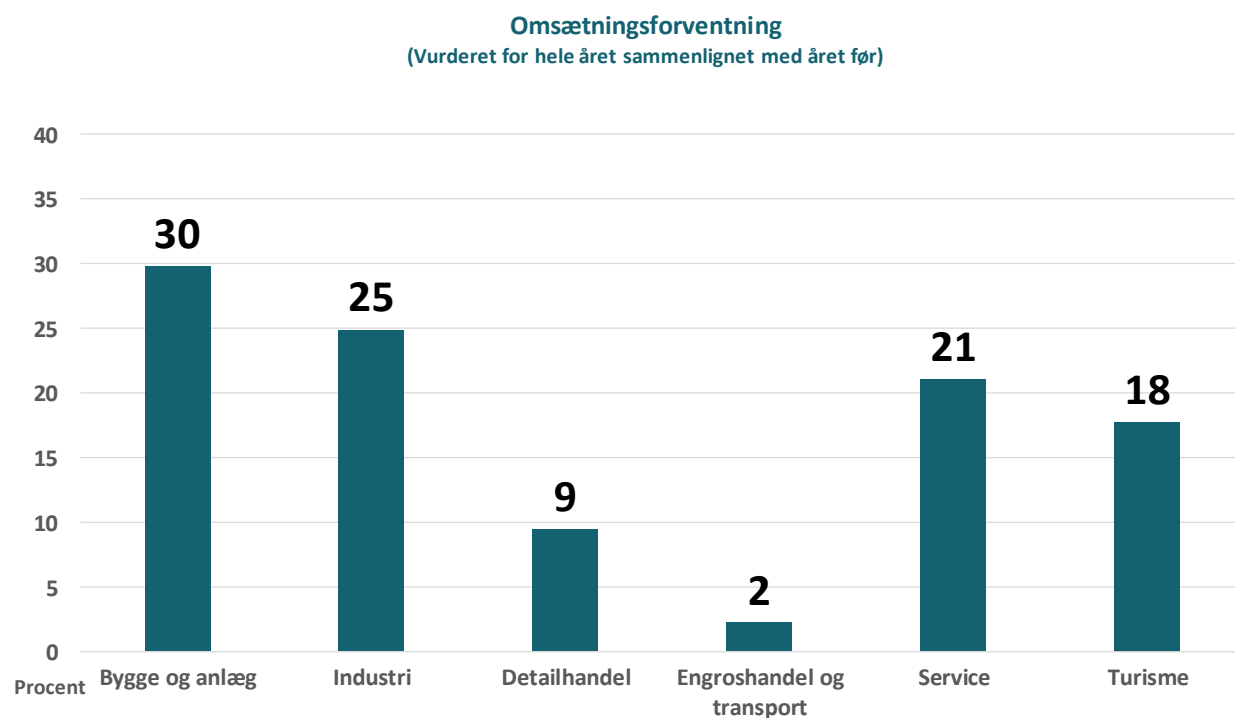
Når virksomhederne skal vurdere deres omsætningssituation for hele året og sammenligne med 2021, så er der væsentligt større forskel, end når de vurderer situationen nu og her (jf. forrige side). Brancherne kommer fra forskellige udgangspunkter i 2021, hvorfor de forskellige vækstrater i 2022 også er forskellige.

Bygge og anlæg vurderer med 30% at opnå højere vækst i år end de øvrige brancher. Branchen havde godt gang i aktiviteterne i 2021, men 2022 har budt på endnu mere aktivitet – både fra private og fra offentlige – i hvert fald i første halvår, hvor andet halvår nu ser ud til at give udfordringer især på grund af stigende priser og manglende byggematerialer.

I modsatte ende ligger engroshandel og transport med blot 2%. Branchen havde også en betydelig aktivitet og nærmest gavn af lukkede butikker i 2021, som øgede webhandel og transport af varer. Branchens udgangspunkt fra 2021 er derfor relativt godt og forklarer sandsynligvis den ret lave vækst i 2022, når der sammenlignes mellem de to år.

Samlet omsætningsforventning for hele året sammenlignet med året før - fordelt på brancher.

- Sammenlignet med sidste år, hvad er så jeres virksomheds forventning til omsætningen samlet set for hele året i år?

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden

Note: Turisme dækker over hotel, restaurant, rejsebureau, kultur, taxi m.m.

Antal svar: 1.052 (2022)

Industri og dernæst service melder også om fin opgang i 2022 i forhold til året før med henholdsvis 25% og 21%. Herefter følger turisme med 18%, som er en fin stigning i lyset af at 2021 var meget udfordrende for erhvervet.

Slutteligt ligger detailbranchen med 9% i den lave ende sammenlignet med de øvrige brancher. Det er interessant, når branchen vurderer en negativ udvikling nu og her (jf. forrige side). Det må netop betyde, at året startede godt ud, men nu ser ud til at ende skidt grundet de store udfordringer på markedet.

Fakta om virksomhedsundersøgelsen

- Undersøgelsen er gennemført som onlineundersøgelse med svar fra 1.052 virksomheder i efteråret 2022. I de to foregående år, er der gennemført punktmålinger i udvalgte uger i løbet af året, som samlet set udgør 2.351 svar i 2020 og 1.765 svar i 2021 i Hovedstadsområdet (se oversigt). Det giver lave statistiske usikkerheder i resultaterne mellem +/- 3,6 og 4,4 procentpoint og der er hermed god validitet i resultaterne.
- Undersøgelserne er desuden indsamlet med et så repræsentativt udsnit af virksomhederne i Hovedstadsområdet som muligt. Ifølge CVR-registeret fordeler virksomhederne sig på hovederhvervene som vist i tabellen herunder. I tallene for alle virksomheder indgår erhverv både med og uden ansatte.
- Stikprøvestørrelserne i de forskellige målinger harmonerer mange steder fint med populationen af virksomheder i Hovedstadsområdet på tværs af brancherne. Undersøgelserne har dermed en fin repræsentativitet af Hovedstadens erhvervsdemografi.

	Primære erhverv	Industri	Bygge og anlæg	Detailhandel
Alle private erhverv i Hovedstadsområdet	3212	6895	13576	12748
Andel i branchen (totalt)	1,7%	3,5%	7,0%	6,6%
Andel i stikprøve: 2022	0,1%	11,0%	9,5%	10,3%
Andel i stikprøve: 2021	0,2%	10,3%	8,6%	11,0%
Andel i stikprøve: 2020	1,9%	5,4%	5,2%	7,1%

Engroshandel og transport	Finansiering	Information og kommunikation	Service	Videnservice og rådgivning	Total
18925	14916	22201	63776	38337	194586
9,7%	7,7%	11,4%	32,8%	19,7%	
9,5%	0,2%	14,3%	23,8%	21,3%	1052
13,8%	0,4%	12,7%	26,2%	16,8%	1765
12,1%	2,0%	12,1%	29,9%	24,3%	2337

- Der indgår kun svar fra private virksomheder registreret med en af følgende selskabsformer: aktieselskab, anpartsselskab, enkeltmandsvirksomhed, interessentskab, iværksætterselskab samt personlig mindre virksomhed. Undersøgelsen inkluderer kun selskaber med hovedsæde i Region Hovedstaden. Holdingselskaber er fravalgt. Offentlige institutioner, foreninger, fonde osv. indgår ikke.
- Både små og store virksomheder har deltaget i undersøgelsen. I gennemsnit har virksomhederne mellem 4 og 10 ansatte på tværs af undersøgelserne.

